

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 17. juni 2010.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 17. juna 2010.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU TUŽILAŠTVA ZA SASLUŠANJE SVJEDOČENJA
PUTEM VIDEO-KONFERENCIJSKE VEZE**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Branilac u pripravnosti

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu tužilaštva za saslušanje svjedočenja putem video-konferencijske veze" podnesenom 13. maja 2010. (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Argumenti

1. Tužilaštvo u Zahtjevu traži da svjedočenje svjedoka dr. Youssef Hajira (KDZ130) (dalje u tekstu: svjedok) bude saslušano putem video-konferencijske veze iz Kancelarije MKSJ-a u Sarajevu, u skladu s pravilom 81*bis* Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).¹ Navodeći da su svi preduslovi za saslušanje svjedočenja putem video-konferencijske veze u ovom slučaju ispunjeni, tužilaštvo tvrdi da zdravstveno stanje sprečava svjedoka da otputuje u Haag kako bi neposredno svjedočio.² U Povjerljivom dodatku A Zahtjevu, tužilaštvo prilaže dopis s podacima o zdravstvenom stanju svjedoka. Tužilaštvo tvrdi da je iskaz koji treba dati ovaj svjedok u dovoljnoj mjeri značajan, budući da će on pružiti "relevantno i jedinstveno svjedočenje koje ima dokaznu vrijednost" u vezi sa događajima u Sarajevu u periodu na koji se odnosi Optužnica.³ Ono napominje da je svjedok tokom čitavog rata u Bosni i Hercegovini bio direktor i hirurg u Opštoj bolnici na Dobrinji u Sarajevu i da se njegov iskaz odnosi na više incidenata snajperskog djelovanja i granatiranja u Sarajevu navedenih u Prilozima Treće izmijenjene optužnice (dalje u tekstu: Optužnica), kao i na granatiranje i snajpersko djelovanje u gradu uopšte i njegove posljedice po civilno stanovništvo. Kako navodi tužilaštvo, on takođe može potvrditi autentičnost jednog broja bolničkih medicinskih spisa, potvrda o smrti, fotografija i video-snimaka u vezi s tim incidentima.⁴ Pored toga, tužilaštvo tvrdi da video-konferencijska veza omogućava optuženom da svjedoka unakrsno ispita ne nanoseći tako nikakvu štetu njegovom pravu na suočavanje s njim.⁵

2. Optuženi je 26. maja 2010. na povjerljivoj osnovi dostavio "Odgovor na Zahtjev za video-vezu: dr. Youssef Hajir" (dalje u tekstu: Odgovor), u kom izražava svoje protivljenje Zahtjevu. Odgovor je dostavljen na povjerljivoj osnovi budući da se "prvenstveno bavi

¹ Zahtjev, par. 1.

² Zahtjev, par. 6.

³ Zahtjev, par. 7.

⁴ Zahtjev, par. 7.

stanjem [zdravlja svjedoka]" kako je navedeno u Povjerljivom dodatku A Zahtjevu.⁶ Optuženi najprije tvrdi da informacije sadržane u Zahtjevu i povjerljivom Dodatku ne pokazuju da je svjedok nesposoban ili nespreman da dođe u Haag radi svjedočenja.⁷ On dalje tvrdi da nema nikakvog razloga za vjerovanje da bi nivo stresa svjedoka bio znatno veći ako bi on svjedočio lično, a ne putem video-konferencijske veze.⁸ On sugerira da je razlika između ta dva načina davanja usmenog iskaza jedino u tome što prvi način ne iziskuje putovanje i da medicinske informacije koje su dostavljene ne upućuju konkretno na zaključak da je svjedok nesposoban za putovanje.⁹ Kao drugo, optuženi tvrdi da iskaz dotičnog svjedoka nije u tolikoj mjeri bitan za predmet da bi bez njega dalji postupak bio nepravičan.¹⁰ On podsjeća da svjedok neće svjedočiti kao svjedok-očevidac o bilo kom incidentu navedenom u prilogama Optužnice i iznosi mišljenje da bi neka druga osoba mogla potvrditi autentičnost relevantnih medicinskih izvještaja.¹¹ On takođe napominje da na spisku svjedoka tužilaštva na osnovu pravila 65ter ima više drugih svjedoka koji trebaju svjedočiti o opštim uslovima na Dobrinji tokom rata.¹² Najzad, optuženi tvrdi da bi mu bila nanesena šteta ako svjedok ne bi došao u Haag da svjedoči, budući da ne bi mogao obaviti razgovor s njim prije njegovog svjedočenja, i da neće biti u mogućnosti da ga ispita na djelotvoran način putem video-konferencijske veze.¹³ Optuženi upućuje na sudsku praksu Žalbenog vijeća MKSR-a u predmetu *Zigiranyirazo*, kojom je ukinuta odluka Pretresnog vijeća da otputuje u Haag i sasluša svjedočenje svjedoka pri čemu bi optuženi ostao u Arushi i pratio postupak putem video-konferencijske veze.¹⁴

3. Dana 31. maja 2010., po odobrenju Vijeća,¹⁵ tužilaštvo je dostavilo "Repliku tužilaštva na 'Odgovor na Zahtjev za video-vezu: dr Youssef Hajir'" (dalje u tekstu: Replika). Tužilaštvo u Replici tvrdi da nema dodatnog uslova da se pokaže da je svjedok fizički nesposoban za putovanje u sjedište Međunarodnog suda.¹⁶ Ono tvrdi da je, u skladu s praksom

⁵ Zahtjev, par. 8.

⁶ Odgovor, fusnota 1.

⁷ Odgovor, par. 4.

⁸ Odgovor, par. 5.

⁹ Odgovor, par. 6.

¹⁰ Odgovor, par. 8.

¹¹ Odgovor, par. 8.

¹² Odgovor, par. 8.

¹³ Odgovor, par. 9.

¹⁴ Odgovor, par. 10.

¹⁵ Pretres, T. 2997-2998 (28. maj 2010.). Tužilaštvo je 27. maja 2010. dostavilo "Zahtjev tužilaštva za odobrenje da uloži repliku na 'Odgovor na Zahtjev za video-vezu: dr Youssef Hajir'",

¹⁶ Replika, par. 3.

Međunarodnog suda, svjedočenje putem video-konferencijske veze dopustivo ukoliko postoje informacije da svjedok ima zdravstvene probleme tako da, iz medicinskih razloga, njegovo putovanje ne bi bilo preporučljivo, kao i u situacijama u kojima su starost i lične prilike svjedoka takvi da on ima opravdan razlog za svoju nespornost da lično pristupi sjedištu Međunarodnog suda.¹⁷ Tužilaštvo nadalje tvrdi da odluka Žalbenog vijeća MKSR-a u predmetu *Zigiranyirazo*, na koju se poziva optuženi, nije relevantna za njegov zahtjev, budući da se isključivo bavilo obimom prava optuženog da mu se sudi u njegovom "prisustvu" i posljedice po to pravo ukoliko se optuženi obaveže da slijedi pretresni postupak putem video-konferencijske veze.¹⁸ Ona se ne bavi fizičkim prisustvom svjedoka na suđenju.¹⁹

II. Mjerodavno pravo

4. Pravilo 81bis Pravilnika predviđa da, "[n]a zahtjev bilo koje od strana ili *proprio motu*, sudija ili vijeće mogu, ukoliko je to u saglasnosti s interesima pravde, naložiti da se postupak odvija putem video-konferencijske veze".

5. Svjedok može dati svoj iskaz putem video-konferencijske veze ukoliko budu zadovoljena sljedeća tri kriterijuma:

- i. svjedok mora biti nesposoban ili imati opravdan razlog za svoju nespornost da dode na Međunarodni sud;
- ii. iskaz svjedoka mora biti dovoljno značajan da bi dalji postupak bez njega bio nepravilan za stranu u postupku koja ga je predložila; i
- iii. optuženom ne smije biti nanesena nikakva šteta u pogledu korištenja njegovog prava na suočavanje sa svjedokom.²⁰

¹⁷ Replika, par. 3.

¹⁸ Replika, par. 5.

¹⁹ Replika, par. 5.

²⁰ *Tužilac protiv Kvočke i drugih*, predmet br. IT-98-30/1-A, Odluka po zahtjevu optužbe za svjedočenje putem video-konferencijske veze, 2. juli 2004.; *Tužilac protiv Tadića*, predmet br. IT-94-1-T, Odluka po zahtjevima odbrane da se pozovu i zaštite svjedoci odbrane i za davanje iskaza putem video-veze, 25. juni 1996., par. 19; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po Popovićevom zahtjevu za svjedočenje dva svjedoka putem video-konferencijske veze, 28. maj 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Popović*), par. 8. V. takođe *Tužilac protiv Gotovine i drugih*, predmet br. IT-06-90-T, Obrazloženje odluke po ponovnom zahtjevu tužiteljstva da se svjedočenje svjedoka 82 prezentira putem video-konferencijske veze iz Zagreba kao i obrazloženje za Odluku Markačeve odbrane da se unakrsno ispitivanje obavi i u Zagrebu, 26. februar 2009., (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Gotovina*), par. 17; *Tužilac protiv Stanišića i Simatovića*, predmet br. IT-03-69-T, Odluka po zahtjevu tužilaštva da se svedoci saslušaju putem video-konferencijske veze, 25. februar 2010. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Stanišić*), par. 8.

6. Nakon što je razmotrilo navedene kriterijume, Vijeće na kraju mora utvrditi da li bi, na osnovu svih relevantnih faktora, bilo u interesu pravde da odobri zahtjev za video-konferencijsku vezu.²¹

III. Diskusija

7. Prilikom razmatranja zahtjeva tužilaštva za saslušanje svjedočenja svjedoka putem video-konferencijske veze, Vijeće će najprije razmotriti kriterijume (ii) i (iii), kako je gore navedeno, i zaključiti sa diskusijom o uslovima navedenim pod (i).

8. U vezi s drugim kriterijumom, Vijeće napominje da se od svjedoka očekuje davanje iskaza o jednom broju incidenata granatiranja i snajperskog djelovanja i povreda koje su nanesene stanovnicima Sarajeva uslijed tih incidenata, kao i navoda o kampanji snajperskog djelovanja i granatiranja u Sarajevu. S obzirom na njegov položaj direktora i hirurga u Opštoj bolnici na Dobrinji tokom perioda na koji se odnosi Optužnica, on će, pored toga, potvrditi autentičnost bolničkih medicinskih spisa, potvrdâ o smrti i fotografija i video-snimka vezanih za granatiranje i snajpersko djelovanje na Dobrinji. U skladu s tim, Vijeće je uvjerenjeno da je iskaz svjedoka dovoljno značajan da bi dalji postupak bez njega bio nepravičan.

9. U vezi s trećim kriterijumom, Vijeće ima u vidu praksu Međunarodnog suda prema kojoj se korištenjem video-konferencijske veze ne krše prava optuženog da unakrsno ispita svjedoka ili da se sa njim neposredno suoči.²² Vijeće se takođe slaže s drugim pretresnim vijećima da video-konferencije zapravo omogućavaju strani koja vrši unakrsno ispitivanje da posmatra reakcije svjedoka i omogućavaju Vijeću da ocijeni vjerodostojnost i pouzdanost svjedočenja na isti način kao i za nekog svjedoka koji je fizički prisutan u sudnici i prirodi njegovog očekivanog iskaza, Vijeće se uvjerilo da optuženom neće biti nanesena nikakva šteta kao posljedica njegovog svjedočenja putem video-konferencijske veze.

10. Vijeće je takođe mišljenja da odsustvo mogućnosti da optuženi obavi razgovor sa svjedokom prije njegovog svjedočenja ne predstavlja kršenje prava optuženog i neće mu

²¹ Odluka u predmetu *Popović*, par. 8; Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 8.

²² *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Odluka po zahtevu tužilaštva da se odobri svjedočenje K74 putem video-konferencijske veze, 16. novembar 2006., par. 2; *Tužilac protiv Hadžihasanovića*, predmet br. IT-01-47-T, Odluka po zahtjevu optužbe za odvijanje svjedočenja putem video-konferencijske veze, 11. mart 2004., str. 4. V. takođe Odluka u predmetu *Stanišić*, par. 9; Odluka u predmetu *Gotovina*, par. 18.

nanijeti štetu, budući da mu pomažu pravni savjetnici i drugi koji mogu otputovati da obave razgovor sa svjedokom ukoliko to bude potrebno. Vijeće smatra da odluka u predmetu *Zigiranyirazo* na koju se poziva optuženi nije od pomoći u tom pogledu.

11. Međutim, a u vezi s prvim kriterijumom, Vijeće je zabrinuto zbog nedovoljnosti informacija koje je tužilaštvo navelo u prilog svom Zahtjevu. Vijeće konkretno ima u vidu da tužilaštvo nije izričito pomenulo činjenicu da je dotični svjedok svjedočio neposredno u sjedištu Međunarodnog suda u januaru 2007. u predmetu *Galić* i u januaru 2009. u predmetu *Perišić*, i ne iznosi nikakve argumente u vezi s promjenama zdravstvenog stanja optuženog od tog perioda do sada. Iako ljekarsko uvjerenje priloženo Zahtjevu upućuje na to da je svjedok 2009. godine podvrgnut određenim medicinskim zahvatima, Vijeće ne može jednostavno pretpostaviti da su ti zahvati obavljani nakon što je svjedok svjedočio u predmetu *Perišić*. Stoga, u odsustvu konkretnih pojedinosti o tome kako se zdravstveno stanje svjedoka promijenilo od njegovog svjedočenja u Haagu u januaru 2009. ili u vezi s njegovom novoutvrđenom nespremnošću da putuje na Međunarodni sud, Vijeće nije uvjerenjeno u njegovu nesposobnost ili nespremnost da lično svjedoči u ovom predmetu. Iz tog razloga, Vijeće će odbiti Zahtjev tužilaštva, ne uskraćujući pravo na njegovo ponovno podnošenje.

IV. Dispozitiv

12. U skladu s tim, Pretresno vijeće, na osnovu pravila 54 i 81*bis* Pravilnika, ovim **ODBIJA** Zahtjev ne uskraćujući pravo na njegovo ponovno podnošenje.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/

sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 17. juna 2010.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]